ORDFÖRANDE HAR ORDET

Vår förening är 50 år ung!

”Det är ingen ålder på en häst” brukar man säga. Detta gäller absolut vår patientförening Njurförbundet Västsverige. En förening som alltså är 50 år ung.

Det sägs att en av målsättningarna när föreningen bildades var att vi inom en viss tid skulle ha avvecklat oss själva. Jag kan konstatera att vi hade fel på den punkten. Rejält fel.

Framför oss ligger nya 50 år med nya utmaningar. Visserligen sker en snabb utveckling inom njurvården och inom dialys och transplantation. Men antalet viktiga frågor som vi idag driver för våra medlemmar ökar för varje år.
Sjukvårdsorganisationen och sjukvårdspolitikerna tummar ständigt på resurserna, på planeringen och på organisationen.

Njurförbundet Västsverige behövs – mer än någonsin. Den lilla människan kommer ständigt i kläm och då är det en trygghet att få hjälp från någon som kan frågorna och som kan och orkar driva dem.

Vi behöver bli fler
Vi hälsar alla varmt välkommen som medlem i Njurförbundet Västsverige, du som inte redan är medlem. Ju fler vi är desto starkare är vi. Framför oss ligger nya 50 år med tossiga beslut från politikerna, brist på sjuksköterskor och läkare. På för långa väntetider och på för många omorganisationer.

Njurförbundet Västsverige slåss för dig. I minst 50 år till.

Styrelsen genom
Anders Olsson/ Ordförande Njurförbundet Västsverige
vastsverige@njurforbundet.se
031-338 01 08

NJURFÖRBUNDET VÄSTSVERIGE FIRAR 50 ÅR!

Här kommer en påminnelse till er som ännu inte bokat in er på vårt 50-årsjubileum lördagen den 22 oktober. Som ni kan se i inbjudan vi tidigare skickat ut så blir det ett digert program med lunch, middag, föreläsare och underhållning.

Var: Scandic Crown i Göteborg
När: Lördagen den 22 oktober kl. 12.00
Senaste anmälningsdag är den 29 september.
Det kostar 300 kr. för medlemmar. Antal platser är begränsat.
För anmälan kontakta kansliet på tel. 031-338 01 08 eller maila vastsverige@njurforbundet.se.

Varmt välkomna!

NY I STYRELSEN

Gunbritt Stålberg vill inte definieras av nån sjukdom! Hon talar aldrig om sig själv som diabetiker utan att hon har diabetes typ 1. Det fick hon reda på redan i februari 1969. På den tiden var det också egenvård som gällde - men verktygslådan var skral.

Vartefter tiden har gått har det gjorts framsteg och verktygen har utvecklats enormt. Idag är det stor skillnad att ha diabetes typ 1. Gunbritt har även celiaki och njursvikt men njurklinikern, diabetescentrum och hon jobbar på att hålla dialysapparaterna borta. Lite pyssel är det allt, så det är tur att hon inte jobbar längre. Plus är också att det ger henne tid till ideellt arbete. Hennes professionella karriär var både rolig och intensiv, men ideellt arbete ger mer tycker hon. Om ni inte provat gör det!

Gunbritt bor på Orust och i Frölunda med man och Welsh terriern Gandalf som har minst lika hög integritet som sin matte. Förutom Njurförbundet är hon engagerad i Göteborgs Diabetesförening och i Funktionsrätt Göteborg. Föga överraskande är egenvård och förebyggande vård hennes stora intresseområden inom vårdsfären.

JULBORD MED FÖRELÄSNING – BOKA DAGEN!

Lördagen den 3 december anordnar Njurförbundet Västsverige ett julbord med föreläsning för sina medlemmar. Julbordet blir på Hotel Waterfront i Göteborg där det serveras Västkustinspirerat julbord med havets läckerheter och klassiska favoriter.

Mer information med inbjudan kommer längre fram.

GRATTIS - NJURFÖRBUNDET VÄSTSVERIGE 50 ÅR!

Tänk att tiden går så fort - helt otroligt - 50 års jubileum hade vi inte trott vi skulle få uppleva - men nu är vi där.

Jag minns mycket väl när Njursjukas Förening i Väst-Sverige - NjVS - nu Njurförbundet Västsverige - startades 1972 av den legendariske Bengt Thorsell. Då befann sig njursjukvården verkligen i en svår kris. Utvecklingen av dialys och transplantation hade gjort det möjligt att rädda liv i stor skala men resurserna saknades. Hetsiga diskussioner och debatter om nyttan av behandlingarna avlöste varandra i en strid ström. I den nya föreningen lyfte Bengt fram patientperspektivet och det blev en av hans stora insatser.

Jag inbjöds som ung och ny underläkare, men med en docentur i klinisk fysiologi i bagaget, att hålla ett föredrag på ett av de första mötena i föreningen. Jag minns att jag la ut texten om att det är nödvändigt att träna den fysiska kraften för det är viktigt att hålla kroppen i form för både friska och sjuka. Den åsikten är i dag mycket omhuldad - men då möttes den av inte så lite misstro.

Bildandet av NjVS visade sig vara en pionjärinsats genom att patientperspektivet lyftes fram. Det fick inflytande även inom andra områden av sjukvården och kanske ligger NjVS största insats just i att ha lyft fram patientperspektivet så starkt.

LITE DIALYSHISTORIA.

Dialysens historia är väl känd och beskriven och i synnerhet av den store Nils Alwalls konstruktion redan på 1940-talet av en njure som inte bara renade blodet utan också kunde dra ut överskottsvatten ur kroppen. Den insatsen har försäkrat Sverige en plats i njursjukvårdens historia för all framtid.

Det stora genombrottet för kronisk dialys kom dock först 1960 på den första kongressen i International Society of Nephrology i Evian, Frankrike. Där presenterade nämligen Belding Scribner sin berömda blodshunt som möjliggjorde upprepade dialysbehandlingar i upp till sex månader. Hans presentation var då en sensation och nu exploderade kraven på behandling av terminalt njursjuka runt om i världen, och så även i Sverige.

Jag besökte som student Nils Alwalls institution i Lund under tidigt 1960-tal. "Njuren i Lund" var rikskänd för där behandlades patienter med akut njursvikt från hela landet och ett besök där var mycket eftertraktat. Vid mitt besök pågick en behandling som sköttes av en ung Per Erlanson, sedermera överläkare i Linköping. Hela miljön i det laboratorieliknande behandlingsrummet gjorde ett överväldigande intryck med alla slangar, alla pumpar och alla stora kärl med snurrande vatten och mitt i rummet en säng med en blek, mager och uppenbarligen mycket sjuk patient. Men alla läkare och personal var alldeles kolugna och berättade gärna om hur allt gick till. Besöket bidrog i hög grad till att jag så småningom valde att arbeta med njursjukvård.

När jag började på 1960-talet fanns dialys i Västsverige bara på Sahlgrenska i Göteborg och på Länssjukhuset i Vänersborg. Där hade den dynamiske Apollon Sarne startat behandling - till och med lite före Sahlgrenska - och denne framsynte läkare hedrades efter många år med ett hedersdoktorat vid Göteborgs Universitet.

Nu finns dialysvård runt om i Västra Götaland på åtminstone åtta platser och det speglar verkligen den fantastiska utvecklingen under NjVS jubileumstid. Jag vill här lyfta fram den enorma utbildningsinsats som genomförts genom åren. Den har omfattat alla aktiva i vården från läkare, sjuksköterskor, undersköterskor och biträden till kringresurser som dietister, sjukgymnaster och administrativ personal. Det har tagit sin tid men det är beundransvärt att så har skett.

Som alla vet har inte NjVS stått vid sidan om i denna utveckling. Tvärtom - NjVS har hela tiden varit en engagerat pådrivande och inspirerande kraft för verksamheten som gett de njursjuka en stark röst.

SEMESTERDIALYS.

Bundenheten till tid och plats har alltid känts tung för de dialyserande. Alla behöver ett avbrott ibland för att "ladda batterierna". Därför kom semesterdialys tidigt på önskelistan och NjVS engagerade sig hårt för detta. De satsade på Spanien, Kanarieöarna och Sicilien för sol och värme ville alla ha. Det finns mycket att berätta om alla äventyr som det förde med sig, men det beskrivs på annan plats.

Alla kunde inte resa så långt och jag försökte därför få fram semesterdialys här på Västkusten. Det lyckades med hjälp av sponsrande dialysfirmor och den skickliga dialyssjuksköterskan Gunilla Sander som gjorde en ovärderlig insats under de första åren. Vi började 1980 med sommardialys i semesterbyn Rörtången nära Kungälv, fortsatte på pensionatet Lökeberg nära Marstrand och därefter på sjukhuset i Lysekil.

Under de 10 år verksamheten pågick fick hundratals dialyspatienter från alla delar av Sverige en välbehövlig semesterdialys. När dialys efterhand etablerades runt om i Sverige kunde allt fler få semesterdialys på "riktiga avdelningar" och vi lade därför ner vårt semesterdialys. Det vore intressant och roligt om någon av de ungdomar som fick dialys hos oss kunde höra av sig och berätta om hur de upplevde semesterdialysen på Västkusten!

DE STORA HÄNDELSERNA UNDER 50 ÅR.

Här vill jag lyfta fram de stora framstegen under jubileumstiden - för det har verkligen hänt mycket. Det sista halvseklet kan beskrivas som en "medicinens guldålder" alla kategorier och det är underbart att vi alla fått leva under denna epok. För egen del och för njursjukvårdens del lanserar jag här följande topptrio av händelser:

Guldmedaljen går till det fantastiska samarbetet mellan dialys och transplantation. Båda verksamheterna utvecklades efter 1960 och samarbetet har präglat NjVS hela tid. De är ömsesidigt beroende av varandra och tillsammans kan de se tillbaka på en insats som fört situationen för de kroniskt njursjuka från "hundraprocentig död till hundraprocentigt liv" - en enorm prestation av alla de som varit engagerade på olika sätt.

Silvermedaljen går till behandling av högt blodtryck. Möjlighet till behandling skapades på tidigt 1950-tal med introduktionen av flera verksamma mediciner. Forskning och behandling fick en stark ställning i Göteborg där det framgångsrika läkemedelsföretaget Hässle - numera AstraZeneca - skapade egna, överlägset aktiva läkemedel som tidvis hörde till världens mest sålda.

Intressant nog har forskningen också visat att högt blodtryck väsentligen orsakas av vardagens stressfaktorer i kombination med ett högt saltintag. Stressen hämmar njurarnas förmåga att utsöndra den stora mängd av salt som vår moderna kost innehåller och överskottssalt i kroppen utlöser högt blodtryck. Läkemedlen hjälper njurarna att utsöndra saltet och att minska på salt mat gör det också lättare för njurarna och vässar dessutom effekten av läkemedlen.

Min **bronsmedalj** går till upptäckten under sent 1980-tal av njurhormonet erytropoetin - epo - som styr blodbildningen. Den upptäckten måste rankas som en av de största som hänt inom kronisk njursjukvård. Svårt kroniskt njursjuka genomlevde ett miserabelt liv med svår blodbrist som krävde ständiga blodtransfusioner. Blodbristen medförde trötthet och dålig aptit, alla var bleka, ofta magra och såg sjuka ut - så inte i dag - tack och lov.

Detta är alltså mina medaljer - ni som läser detta kan ha andra val - gott så, för det finns många framsteg under de femtio jubileumsåren som är värda att beundra.

STORT TACK FÖR ER FINA INSATS UNDER 50 ÅR!

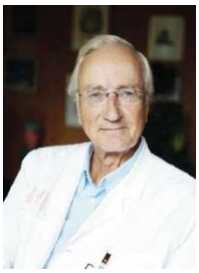

Avslutningsvis vill jag å det varmaste gratulera NjVS till 50 års jubileet och för den värdefulla och lyckosamma verksamhet ni bedrivit till de njursjukas fromma. Ert arbete har gett kraft och hopp till många och varit en förebild för andra sjukvårdsområden.

Mattias Aurell/ professor emeritus i njurmedicin Göteborgs Universitet

RECYCLE ME
– smycken för livet

När du bär ett smycke ur den specialdesignade kollektionen **RECYCLE ME** visar du ditt stöd för forskningen om njurtransplantationer. De vackra smyckena är också uppskattade gåvor till de du bryr dig om, som julklappar, födelsedagspresenter eller helt enkelt av omtanke.

Kollektionen RECYCLE ME är designad av Pamela Lindgren. Smyckena är gjorda i silver, tillverkade i Sverige och säljs i webbutik på **gelinstiftelsen.se**. Vinsten från försäljningen går oavkortat till transplantationsforskningen, genom GelinStiftelsen.

Gelin
STIFTELSEN

VI GÖR LIVET FRISKARE FÖR NJURSJUKA

Bankgiro: 900-7519 Swish: 9007519 gelinstiftelsen.se